

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, 30.5.2005
COM(2005) 206 Wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY

**w sprawie polityk europejskich dotyczących młodzieży
Wychodzenie naprzeciw obawom młodych ludzi w Europie -
wprowadzanie w życie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży i wspieranie aktywnego
obywatelstwa**

{SEC(2005)693}

Komunikat P. Figela we współpracy z P.Spidłą

1. WSTĘP

Los Europy zależy coraz bardziej od jej zdolności do wspierania społeczeństw przyjaznych dzieciom i młodzieży. Przyjęcie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży na wiosennej sesji Rady Europejskiej¹ w ramach zrewidowanej strategii lizbońskiej skoncentrowanej na wzroście i zatrudnieniu jest uznaniem faktu, że integracja młodzieży w społeczeństwie i życiu zawodowym i lepsze wykorzystanie jej potencjału są niezbędne do zapewnienia ponownego trwałego i zrównoważonego wzrostu w Europie.

Inicjatywa ta uwypukla problematykę młodzieży w kluczowych obszarach partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu i zatrudnienia, w szczególności poprzez europejską strategię zatrudnienia i strategię integracji społecznej oraz program prac Edukacja i szkolenia 2010, oraz wzywa do spójności inicjatyw podejmowanych w ramach tych strategii.

Przyjęcie Paktu zbiega się ukończeniem pierwszego cyklu wdrażania Białej Księgi z 2001 r. nt. nowych impulsów dla młodzieży europejskiej², rozwiniętej następnie w Rezolucji Rady z czerwca 2002 r.³ Stworzyło to ramy współpracy europejskiej w sprawach związanych z młodzieżą w celu wspierania aktywnego obywatelstwa młodzieży, stosowania otwartej metody koordynacji (OMK) oraz wprowadzenia wymiaru młodzieżowego do innych polityk.

Bardziej niż kiedykolwiek, Europa potrzebuje trwałego zaangażowania ludzi młodych, które pomoże zbudować integrującą się Europę. Podobnie, sukces tej inicjatywy zależy od zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w pierwszym i głównym rzędzie organizacji młodzieżowych, jak również władz regionalnych i lokalnych oraz partnerów społecznych.

Niniejszy komunikat:

- określa sposób wprowadzenia Paktu w życie,
- definiuje priorytety OMK w sprawach młodzieży,
- odnosi się do wymiaru młodzieżowego w innych politykach,
- zawiera listę odpowiednich programów europejskich oraz
- analizuje sposoby dalszego zaangażowania młodzieży w procesy polityczne.

2. MŁODZIEŻ W PARTNERSTWIE LIZBOŃSKIM NA RZECZ WZROSTU I ZATRUDNIENIA

2.1. Kontekst

Proponując Europejski Pakt na rzecz Młodzieży, szefowie państw lub rządów Francji, Niemiec, Hiszpanii i Szwecji wskazali cztery zasadnicze kwestie:

¹ Załącznik 1 do Konkluzji Prezydencji przyjętych przez Radę Europejską, Bruksela, 22-23.3.2005 (7619/05).

² COM (2001) 681.

³ Dz.U. C 168 z 13.7.2002.

- podatność młodzieży na zagrożenia
- potrzeba budowania solidarności międzypokoleniowej w kontekście starzejących się społeczeństw
- potrzeba wyposażenia młodych ludzi poprzez zapewnienie im kształcenia i szkolenia zawodowego
- potrzeba większej spójności wszystkich dziedzin polityk mających odniesienie do młodzieży.

Powyższa analiza jest zbieżna z analizą przedstawioną w Białej Księdze. Pod presją czynników gospodarczych i społeczno-kulturowych, młodzież zmienia się. Młodzi ludzie osiągają pewne etapy życia później niż poprzednie pokolenia, a ich ścieżki życiowe są mniej liniowe niż kiedyś.

Przy opracowywaniu średniookresowej oceny strategii lizbońskiej, Rada Europejska uwzględniła znaczenie czynników demograficznych w kształtowaniu przyszłości Europy.

Jak przedstawiono w Zielonej Księdze Komisji poświęconej zmianom demograficznym⁴, malejące wskaźniki urodzeń oraz rosnąca oczekiwana długość życia przyniosły dramatyczne zmiany w wielkości i strukturze wiekowej populacji Europy. Liczba młodych ludzi w wieku 15-24 lat zmniejszył się o jedną czwartą, z 12,6 % do 9,7 % pomiędzy 2005 a 2050 r., podczas gdy grupa wiekowa 65 + wzrosła z 16,4 % do 29,9 %⁵. Zielona Księga zwraca uwagę na znaczenie tych zmian dla Europy, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych. Nowa Agenda Społeczna 2005-2010⁶ również uwzględnia znaczenie podejścia międzypokoleniowego.

Przejsie na rynek pracy jest trudne dla młodych ludzi zważywszy na fakt, iż stopa bezrobocia wśród młodzieży jest dwa razy większa od ogólnego wskaźnika bezrobocia w Europie (17.9 % dla osób poniżej 25 roku życia w porównaniu z 7,7 % dla osób w wieku 25 lat i powyżej)⁷. Młodzi są szczególnie narażeni na ubóstwo (ryzyko to obejmuje 19 % osób w wieku 16-24 lat w porównaniu z 12 % osób w wieku 25-64 lat)⁸.

Młodzi ludzie mogą wnieść znaczący wkład w osiąganie celów lizbońskich, tj. zwiększania zatrudnienia i wzrostu oraz osiągania zrównoważonego rozwoju, ponieważ stanowią oni przyszłą siłę roboczą oraz przyszłe źródło tak potrzebnych zdolności badawczych, innowacji i przedsiębiorczości. Cele te można zrealizować jedynie pod warunkiem odpowiedniego wyposażenia młodych ludzi w wiedzę, umiejętności i kompetencje poprzez wysoką jakość, odpowiednie wykształcenie oraz szkolenie zawodowe. Nie sposób zapewnić tego bez usunięcia takich barier jak dorastanie w ubóstwie oraz wykluczenie społeczne. Należy również zmierzyć się ze zjawiskiem nierówności płci, gdyż bezrobocie i zagrożenie ubóstwem jest większe w przypadku młodych kobiet niż młodych mężczyzn, podczas gdy więcej młodych mężczyzn przedwcześnie opuszcza szkołę.

⁴ COM (2005) 94.

⁵ Prognozy ludnościowe Eurostatu oparte na danych z 2004 r., wariant linii bazowej.

⁶ COM (2005) 33.

⁷ COM (2005) 94.

⁸ to samo.

2.2. Europejski Pakt na rzecz Młodzieży

Na tym tle, i zgodnie ze Strategicznymi Celami Komisji na lata 2005-2009⁹, Rada Europejska stwierdziła, że młodzież powinna korzystać z zestawu polityk i środków w pełni zintegrowanych ze zrewidowaną strategią lizbońską, w wyniku czego przyjęła Pakt obejmujący trzy aspekty (patrz załącznik I):

- zatrudnienie, integracja i postęp społeczny
- edukacja, kształcenie zawodowe i mobilność
- godzenie życia rodzinnego i zawodowego.

Stosowne działania w tych obszarach będą określone w szczególności w europejskiej strategii zatrudnienia, strategii integracji społecznej jak również w programie prac Edukacja i szkolenie 2010. Włączenie młodzieży do partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu i zatrudnienia nie pociągnie za sobą tworzenia żadnych nowych struktur. Poprzez wzmocnienie środków adresowanych do młodych ludzi, pomoże ono zmaksymalizować oddziaływanie strategii lizbońskiej.

Państwa Członkowskie będą opierać się na „Zintegrowanych wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia” (łączyjących wytyczne w sprawie polityki gospodarczej i zatrudnienia), zaproponowanych przez Komisję w kwietniu 2005 r.,¹⁰ podczas prezentacji swoich krajowych programów reform lizbońskich na jesieni 2005 r. (załącznik 2).

Monitorowanie realizacji Paktu będzie zintegrowane z mechanizmami sprawozdawczymi strategii lizbońskiej. Roczne sprawozdanie Komisji z postępów w realizacji strategii lizbońskiej będzie przygotowywane na podstawie sprawozdań sporządzanych każdej jesieni przez Państwa Członkowskie z postępów w realizacji ich krajowych programów reform lizbońskich. Sprawozdanie to będzie przedmiotem analizy przez odpowiednie organy Rady oraz będzie poddane dyskusji na wiosennym szczycie Rady Europejskiej.

Na szczeblu wspólnotowym, Komisja ogłosiła wspólnotowy program lizboński ukierunkowany na realizację priorytetów średniookresowego przeglądu strategii lizbońskiej przyjętej przez Radę na wiosennej sesji w 2005 r.

Poniższe sekcje podkreślają te aspekty zintegrowanych wytycznych oraz przyszłego wspólnotowego programu lizbońskiego, które mają zastosowanie do Paktu.

2.2.1. Środki na rzecz zatrudnienia, integracji i postępu społecznego młodzieży

Zaproponowane wytyczne w sprawie zatrudnienia na lata 2005-2008, które są obecnie częścią zintegrowanych wytycznych, są kluczowym elementem europejskiej strategii zatrudnienia oraz odgrywają centralną rolę w koordynacji polityk zatrudnienia Państw Członkowskich. Skupiają się one na wkładzie polityk zatrudnienia w tworzeniu większej liczby i lepszych miejsc pracy, wyodrębniając przy tym następujące trzy podstawowe priorytety:

⁹ COM (2005) 12.

¹⁰ COM(2005) 141

- zaangażowanie i zatrzymanie w aktywności zawodowej większej liczby osób oraz modernizacja systemów zabezpieczenia socjalnego
- zwiększenie zdolności dostosowawczej pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy
- zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności

Następujące wytyczne mają szczególne odniesienie do młodzieży:

- promowanie podejścia do zatrudnienia uwzględniającego cykl życiowy (obejmujący, między innymi, ponowienie wysiłków na rzecz tworzenia ścieżek zatrudnienia dla młodych ludzi oraz zmniejszania wśród nich bezrobocia, jak również podejmowanie sensownych działań w celu eliminacji różnic w zatrudnieniu, stopie bezrobocia i płacach ze względu na płeć)
- zapewnianie rynków pracy sprzyjających społecznej integracji osób poszukujących pracy, jak również osób znajdujących się w gorszym położeniu
- lepsze dostosowanie do potrzeb rynków pracy
- rozszerzenie i udoskonalenie inwestycji w kapitał ludzki
- przystosowywanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do wymogów nowych umiejętności.

Państwa Członkowskie otrzymują wsparcie finansowe na rzecz realizacji odpowiednich środków poprzez europejskie fundusze strukturalne, w szczególności Europejski Fundusz Społeczny. Ponadto zachęca się Państwa Członkowskie do wykorzystywania możliwości oferowanych przez Europejski Bank Inwestycyjny.

Program wzajemnego uczenia się dotyczący zatrudnienia, promujący wymianę dobrych praktyk między Państwami Członkowskimi, skupia się m.in. na kwestii zatrudnienia wśród młodzieży w 2005 r. Komisja będzie również kontynuować wysiłki na rzecz zapewnienia pełnej transpozycji i wdrożenia prawodawstwa UE, które zakazuje dyskryminacji przy zatrudnianiu ze względu na wiek¹¹.

Strategia integracji społecznej obejmować będzie wymiar młodzieżowy, zgodnie z komunikatem w sprawie Agendy Społecznej¹² oraz weźmie pod uwagę Rezolucję Rady w sprawie społecznej integracji ludzi młodych¹³. Prawdopodobnym następstwem powyższych działań będzie nadanie wysokiego priorytetu kwestii poprawy sytuacji młodzieży najbardziej podatnej na zagrożenia, eliminacji ubóstwa wśród dzieci oraz inicjatywom na rzecz zapobiegania niepowodzeniom szkolnym. Badanie nt. społecznej integracji młodzieży będącej w bardzo niekorzystnym położeniu koncentrować się będzie na jej integracji na rynku pracy, autonomii i aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym.

¹¹ Dyrektywa 2000/78/WE z 27.11.2004, Dz. U. L303 z 2.12.2000.

¹² COM (2005)33.

¹³ Rezolucja Rady 9601/04 z 28.5.2004.

Komisja przyjmuje z zadowoleniem i wspiera zobowiązanie partnerów społecznych do wniesienia wkładu do tej inicjatywy poprzez wspólne działania podejmowane w ramach dialogu społecznego¹⁴.

Działania w zakresie zatrudnienia i integracji społecznej

- Państwa Członkowskie podejmują działania na rzecz promowania zatrudnienia wśród młodzieży, np. w celu:
 - zmniejszenia bezrobocia wśród młodzieży
 - tworzenia ścieżek zatrudnienia
 - rozwijanie zindywidualizowanych programów działań obejmujących pomoc dla szukających pracy, poradnictwo i szkolenia
- Komisja i Państwa Członkowskie przypisują ludziom młodym priorytetowe znaczenie w programie wzajemnego uczenia się w 2005 r.
- Stosując strategię integracji społecznej, Komisja i Państwa Członkowskie poprawiają sytuację młodzieży najbardziej podatnej na zagrożenia
- W 2005 r. Komisja przeprowadzi badania nt. społecznej integracji młodzieży znajdującej się w bardzo niekorzystnym położeniu

2.2.2. Środki na rzecz edukacji, kształcenia zawodowego i mobilności

Proponowane zintegrowane wytyczne uwypuklają konieczność rozszerzenia i udoskonalenia przez Europę inwestycji w kapitał ludzki oraz przystosowania systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do wymogów nowych umiejętności. Priorytetowe znaczenie przypisuje się między innymi zmniejszeniu liczby osób przedwcześnie porzucających szkołę, rozszerzaniu dostępu do kształcenia zawodowego, szkolnictwa średniego i wyższego, co obejmuje praktyki zawodowe i szkolenia w zakresie przedsiębiorczości; oraz pracy na rzecz osiągania wspólnych ram zwiększających przejrzystość systemów kwalifikacyjnych, jak również uznawanie edukacji niesformalizowanej i nieformalnej.

Są to wszystkie priorytety programu prac Edukacja i Szkolenia 2010, który przyczynia się do realizacji aspektów edukacyjnych i szkoleniowych partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu i zatrudnienia i który wniesie wkład do nowego cyklu zarządzania procesem lizbońskim. Wytyczne podkreślają znaczenia stosowania uzgodnionych instrumentów europejskich i odniesień w celu wspierania reform szkolnictwa krajowego i systemów szkolenia zawodowego.

¹⁴ Wkład Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (ETUC), Europejskiego Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) i Europejskiej Unii Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców/Europejskiego Stowarzyszenia Rzemieślników oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw (UNICE/UEAPME) z dnia 22 marca 2005 r.

Jako część programu roboczego 2010, działania polegające na uczeniu rówieśniczym w 2005 r. obejmują obszary mające zastosowanie do młodzieży:

- osiąganie wskaźników liczbowych dotyczących przedwczesnego kończenia szkoły, osób kończących naukę w terminie i posiadania umiejętności czytania i pisanie;
- realizacja kluczowych kompetencji na szczeblu krajowym;
- osiąganie wskaźników liczbowych dotyczących zwiększenia liczby absolwentów w dziedzinie matematyki, nauk ścisłych i technologii, w szczególności zmniejszenie nierównowagi płci, oraz uwzględnienie powiązań z kształceniem na poziomie podstawowym i średnim.

Wniosek Komisji z 2005 r. dotyczący zalecenia Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie podstawowych kompetencji podkreśli ich znaczenie dla młodzieży posiadającej mniej możliwości.

W 2006 r. Komisja zaproponuje szczegółowy plan europejskich ram na rzecz uznawania kwalifikacji w celu dostarczenia wspólnego punktu odniesienia dla systemów i ram kwalifikacyjnych w całej Europie. Będzie on powiązany ze wspólnymi zasadami europejskimi dotyczącymi identyfikacji i zatwierdzania edukacji niesformalizowanej i nieformalnej oraz z Europass (jednolite ramy europejskie dla przejrzystości dyplomów, świadectw i kompetencji) oraz będzie wspomagany przez transfer punktów kredytowych i metody zapewnienia jakości.

Stworzony zostanie specjalny instrument uznawania pracy wykonywanej przez młodzież, mając również na względzie włączenie „paszportu młodzieżowego Youthpass” do Europass. Jego faza próbna powinna rozpocząć się w 2006 r.

Innym kluczowym elementem programu prac jest poprawa znajomości języków obcych, co jest zarówno niezbędnym warunkiem do jak i rezultatem zwiększenia liczby młodych Europejczyków uczestniczących w społeczeństwie opartym na wiedzy i w mobilności na skalę europejską i światową.

Zważywszy, że działalność gospodarcza w rosnącym stopniu ukierunkowywana jest na procesy o wysokim stopniu zaangażowania nauki i technologii, dostęp do kształcenia w dziedzinie nauk ścisłych i technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) ma szczególne zastosowanie do młodzieży.

W 2005 r. Komisja przyjmie komunikat w sprawie kształcenia i nauczania na rzecz przedsiębiorczości, podkreślając przy tym związek pomiędzy umiejętnościami związanymi z przedsiębiorczością a podstawowymi umiejętnościami życiowymi młodzieży. Przyjęty przez Komisję Plan Działania w Dziedzinie Przedsiębiorczości promuje „Rozbudzanie ducha przedsiębiorczości” wśród młodzieży.

Działania w obszarze edukacji i szkolenia zawodowego

- Państwa Członkowskie podejmują działania na rzecz młodzieży, takie jak np.
 - zmniejszanie liczby osób przedwcześnie opuszczających szkołę
 - poprawa dostępu do kształcenia zawodowego i szkoleń, w tym do praktyk zawodowych i szkoleń w zakresie przedsiębiorczości
 - rozwijanie ram do wspierania przejrzystości i uznawania kwalifikacji i kompetencji oraz uznawania edukacji niesformalizowanej i nieformalnej
- Państwa Członkowskie wprowadzą w życie decyzję w sprawie Europass
- W 2005 r. Komisja przyjmie Komunikat w sprawie kształcenia na rzecz przedsiębiorczości
- W 2006 r. Komisja zaproponuje Europejskie Ramy na rzecz Uznawania Kwalifikacji
- W 2006 r. Komisja przyjmie zalecenie w sprawie kluczowych kompetencji
- Począwszy od 2006 r. Komisja i Państwa Członkowskie wprowadzą „paszport młodzieżowy Youthpass”.

Zaproponowane zintegrowane wytyczne zachęcają Państwa Członkowskie do zapewnienia większej przejrzystości i informacji na temat możliwości zatrudnienia i szkoleń w celu ułatwienia mobilności, jako część modernizacji służb odpowiedzialnych za zatrudnienie. Europejski Rok Mobilności Pracowników, który będzie ogłoszony w 2006 r., obejmować będzie specjalne inicjatywy skierowane do młodzieży wkraczającej na rynek pracy. Od 2007 r. działania podejmowane jako kontynuacja Planu Działań na rzecz umiejętności i mobilności w latach 2002-2005 będą w większym stopniu skoncentrowane na poprawie szans młodzieży na rynku pracy poprzez zwiększanie jej mobilności. Państwa Członkowskie powinny, tam gdzie to konieczne, wzmocnić swoje strategie eliminacji barier dla mobilności, zgodnie ze sprawozdaniem Komisji¹⁵ w sprawie działań podejmowanych w następstwie zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty¹⁶.

By jeszcze bardziej zachęcić młodzież do mobilności na terytorium Europy, Komisja zaproponowała wzmocnione programy adresowane do młodzieży, studentów i wolontariuszy, które obejmują nowe formy wolontariatu, w celu rozszerzenia i ułatwienia dostępu do Europejskiego Wolontariatu (EVS). Portale informacyjne EURES (Europejski Portal Mobilności Zawodowej) oraz PLOTEUS (Portal o Możliwości Kształcenia w Europie) lepiej uwzględnią potrzeby młodych ludzi, a badanie przeprowadzone przez Komisję dostarczy zaleceń w sprawie rozszerzenia europejskiej karty mobilności na młodzież w Europie. Komisja promować będzie wymianę dobrych praktyk w dziedzinie mobilności, na przykład

¹⁵ COM (2004) 21.

¹⁶ Dz.U. L 215 z 9.8.2001.

francuskiej inicjatywy „Jobs d’été”, która może być rozszerzona na całą Europę po ocenie jej wstępnych rezultatów.

Działania promujące mobilność

- Zachęca się Państwa Członkowskie do zapewnienia większej przejrzystości i informacji dla ułatwienia podejmowania pracy i nauki za granicą
- Europejski Rok Mobilności Pracowników, który będzie ogłoszony w 2006 r., obejmować będzie szczegółowe działania adresowane do młodzieży
- Komisja rozwinie narzędzia takie jak EURES i PLOTEUS w celu zwiększenia możliwości podejmowania przez młodzież pracy i studiów za granicą
- Komisja wystosuje w 2005 r. zalecenia w sprawie karty mobilności dla młodzieży w Europie
- W 2006 r. Komisja zbada możliwość rozszerzenia inicjatywy „Jobs d’été”
- W 2007 r. Komisja i Państwa Członkowskie wprowadzą w życie nowe formy EVS
- Od 2007 r. podejmowane będą działania poprawiające geograficzną i zawodową mobilność młodzieży jako kontynuacja Planu Działań na rzecz umiejętności i mobilności

2.2.3. Środki na rzecz godzenia życia rodzinnego i zawodowego

Zintegrowane wytyczne wzywają Państwa Członkowskie do podjęcia działań na rzecz lepszego godzenia życia rodzinnego i zawodowego. Lepsza równowaga między życiem rodzinnym a pracą może również pomóc rozwiązać problemy związane z demograficznym starzeniem się populacji, w szczególności z wyzwaniem niesionym przez niską stopę urodzeń. Obejmują one zapewnienie instytucji opieki nad dziećmi oraz innymi osobami zależnymi. Zwróci się szczególną uwagę na rozwój innowacyjnych i przyjaznych rodzinie form pracy zawodowej. Godzenie życia zawodowego i prywatnego jest kluczowe w promowaniu równości młodych kobiet i mężczyzn.

Po opublikowaniu Zielonej Księgi w sprawie zmian demograficznych w Europie Komisja zainicjowała konsultacje w celu określenia polityk, które należałoby przeprowadzić lub wzmocnić na szczeblu europejskim i szczeblach krajowych.

Działania w celu pogodzenia życia rodzinnego i zawodowego

- Państwa Członkowskie zapewnią bardziej dostępne, przystępne cenowo i wysokiej jakości instytucje opieki nad dziećmi oraz innymi osobami zależnymi.
- Państwa Członkowskie, wspomagane przez Komisję, wykształcą nowe formy organizacji pracy, tzn. elastyczny czas pracy, telepraca, urlopy macierzyńskie i rodzicielskie, etc.

- Konsultacje Komisji w 2005 r. na temat wpływu zmian demograficznych i możliwych rozwiązań politycznych

3. AKTYWNE OBYWATELSTWO MŁODZIEŻY

Otwarta metoda koordynacji (OMK) koncentruje się w pierwszym rzędzie na aktywnym obywatelstwie młodzieży. Biała Księga w sprawie młodzieży odnotowała rosnącą przepaść między młodymi ludźmi a sprawami publicznymi. W celu zwiększenia uczestnictwa, dostępu do informacji, działań podejmowanych w ramach wolontariatu i znajomości problematyki młodzieżowej, Rada przyjęła 14 wspólnych celów na 2003 i 2004 r. (patrz załącznik 3)¹⁷.

W komunikacie z października 2004 r.¹⁸, Komisja oceniła pozytywnie działania przeprowadzane na szczeblu europejskim, podkreślając zarazem potrzebę podejmowania odpowiednich środków na szczeblach krajowych w celu realizacji wspólnych celów.

Państwa Członkowskie mają złożyć sprawozdanie z realizacji wspólnych celów dotyczących uczestnictwa i informowania do końca 2005 r. Sprawozdania z działań wolontariatu i lepsza znajomość zagadnień młodzieżowych są oczekiwane w 2006 r. W każdym przypadku, Komisja przedstawi Radzie sprawozdanie z postępu.

Uczestnictwo i lepsze informowanie młodzieży, wolontariat oraz lepsze zrozumienie i znajomość problemów młodzieży pozostają kluczowe dla budowania zdrowych społeczeństw. Ze względu na to, że wspólne cele zostały dopiero niedawno przyjęte przez Radę, ich realizacja przez Państwa Członkowskie dopiero się zaczęła i powinna być centralnym obiektem działań Państw Członkowskich w ramach OMK w sprawach młodzieży. Komisja jest zdania, że istniejące priorytety należy utrzymać i skonsolidować.

Jeśli chodzi o uczestnictwo, należy dalej kłaść nacisk na zwiększanie uczestnictwa na szczeblu lokalnym, w ramach demokracji przedstawicielskiej, i na zapewnianiu większego wsparcia dla uczenia młodzieży jak w niej uczestniczyć. Należy również wzmocnić dostęp do i zapewnić lepszą jakość informacji i zwiększyć uczestnictwo młodzieży w przygotowywaniu i rozpowszechnianiu informacji.

Polityczny cel wzmocniania wolontariatu młodzieżowego w UE jako metoda uczestnictwa i osobistego rozwoju młodzieży pozostaje aktualny. Nadal podkreślany jest wkład wnoszony przez wolontariuszy na rzecz społeczeństwa, co wykazały ostatnie klęski żywiołowe i potrzeba długofalowej odbudowy dotkniętych nimi miejsc.

Pakt oraz jego kontynuacja w ramach cyklu zarządzania procesem lizbońskim powinien przyczynić się poprzez mechanizmy lizbońskie do większego zrozumienia i znajomości spraw młodzieży w docelowych obszarach, mianowicie tych, które dotyczą zatrudnienia młodzieży, integracji społecznej młodzieży, przedsiębiorczości i mobilności młodzieży oraz uznawania

¹⁷ Dz.U. C 295 z 5.12.2003.

Rezolucje Rady 13996/04 i 13997/04 z 15.11.2004.

¹⁸ COM (2004) 694.

pracy wykonywanej przez młodzież. Lepsze wykorzystanie rezultatów badań w tych dziedzinach powinno wzmocnić polityki formułowane w oparciu o fakty.

Działania w celu wzmocnienia aktywnego obywatelstwa młodzieży

- Komisja potwierdza priorytet aktywnego obywatelstwa młodzieży (uczestnictwo, informacja, działania w ramach wolontariatu)
- Lepsza znajomość zagadnień związanych z zatrudnieniem młodzieży, integracją społeczną, przedsiębiorczością, mobilnością i uznawaniem pracy wykonywanej przez młodzież wynikająca z włączenia Paktu do cyklu zarządzania procesem lizbońskim

4. WŁĄCZANIE WYMIARU MŁODZIEŻOWEGO DO INNYCH POLITYK

Chociaż większość polityk tworzonych na szczeblu europejskim ma zastosowanie do problematyki młodzieżowej, Komisja zaleca skoncentrowanie się na obszarach polityk określonych w Europejskim Pakcie na rzecz Młodzieży.

Inne polityki mające odniesienie do młodzieży obejmują:

Kontynuację przez Komisję działań na szczeblu młodzieżowym wymierzonych przeciwko rasizmowi i ksenofobii. Kampania ogółouropejska „Na rzecz różnorodności – przeciwko dyskryminacji”¹⁹ została od 2005 r. rozszerzona na młodzież, promując w ten sposób aktywne uczestnictwo młodzieży i podnosząc jej świadomość prawodawstwa UE i jej polityk przeciwdziałania dyskryminacji.

Zwrócenie przez Komisję uwagi na zdrowie młodzieży, na przykład w dziedzinie żywienia i kwestii otyłości, spożywania alkoholu i używaniu narkotyków, oraz strategii promujących dobre zdrowie. Na rok 2006 planowana jest inicjatywa dotycząca zdrowia dzieci i młodzieży.

Przeprowadzenie w ramach szóstego programu ramowego badań szczegółowych badań postaw, stylów życia i form uczestnictwa przyjętych przez młodzież europejską. W ramach siódmego programu ramowego badań, badania nad młodzieżą mogłyby skoncentrować się na skutkach uczestnictwa młodzieży w demokracji przedstawicielskiej i wolontariacie.

Podjęcie przez Komisję publicznych konsultacji na temat możliwych działań Unii w dziedzinie sportu, biorąc pod uwagę edukacyjne i społeczne walory sportu oraz styl życia młodzieży.

Działania, które podkreślają sprawy młodzieży w innych obszarach polityki

- Od 2005 r. Komisja będzie promować zaangażowanie młodzieży w kampanii „Na rzecz różnorodności – przeciwko dyskryminacji”
- W 2006 r. Komisja podejmie europejską inicjatywę w celu promowania dobrego zdrowia młodzieży i dzieci
- W 2005 r. Komisja zainicjuje publiczne konsultacje na temat sportu w celu wzmocnienia jego walorów edukacyjnych i społecznych dla młodzieży

¹⁹ Pięcioletnia kampania paneuropejska wspomagana przez Program Działań Komisji na rzecz zwalczania dyskryminacji.

5. WSPIERANIE POLITYK PRZY POMOCY PROGRAMÓW

Działaniom adresowanym do młodzieży w ramach poszczególnych polityk powinny towarzyszyć programy, które wspomagałyby projekty zachęcające młodzież do stania się aktywnymi, zaangażowanymi obywatelami i mające im pomóc w rozwinięciu ich możliwości. Projekty takie powinny być rozwijane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.

Pewna liczba programów europejskich promuje takie projekty (patrz załącznik 4):

- Europejski Fundusz Społeczny
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- Fundusze na rozwój obszarów wiejskich
- Młodzież i Młodzież w Działaniu
- Zintegrowany Program Kształcenia Ustawicznego
- Obywatele dla Europy
- Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji
- Program Marie Curie
- Europejska inicjatywa na rzecz edukacji w naukach ścisłych

6. ZAANGAŻOWANIE MŁODZIEŻY

Białą Księgą w sprawie młodzieży określa metodę konsultowania młodzieży w celu wspierania uczestnictwa młodych i ich organizacji.

Rada Europejska podkreśliła, że sukces Paktu zależy od zaangażowania wszystkich uczestniczących podmiotów, w pierwszym rzędzie organizacji młodzieżowych, jak również władz regionalnych i lokalnych oraz partnerów społecznych. Młodzież i jej organizacje powinny być konsultowane w sprawie przygotowywania środków w odniesieniu do niniejszej inicjatywy w ramach krajowych programów reform lizbońskich i ich dalszego wdrażania. Podczas gdy określanie sposobów angażowania młodzieży leży w gestii każdego Państwa Członkowskiego, należy między innymi konsultować się z krajowymi radami ds. młodzieży.

Komisja planuje również zorganizować konsultacje z młodzieżą i z Europejskim Forum Młodzieży na temat polityki młodzieżowej. Kulminacyjnym punktem owych konsultacji będą młodzieżowe „Stany Generalne” (parlamenty młodzieżowe), które mają być organizowane w 2005 r. W ramach przygotowań do nich, Komisja zorganizuje szeroko zakrojone konsultacje z młodzieżą przez Internet i będzie zachęcać Państwa Członkowskie do przeprowadzenia debat na szczeblu krajowym. Jako kontynuację „Stanów Generalnych”, Komisja zamierza organizować „doroczne spotkanie” pomiędzy młodymi ludźmi a komisarzami.

Ten bezpośredni dialog z młodzieżą nie zastępuje dialogu społecznego, lecz jest jego wartościowym uzupełnieniem. Byłby on przedstawiony wraz z innymi społecznymi inicjatywami Komisji ukierunkowanymi w szczególności na zwiększanie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w realizację celów lizbońskich.

Działania konsultacyjne z młodzieżą

- Państwa Członkowskie skonsultują się z młodzieżą w sprawie środków do realizacji Paktu w terminie do jesieni 2005 r.
- Komisja zorganizuje konsultacje przez Internet z młodzieżą w 2005 r.
- Komisja zorganizuje młodzieżowe „Stany Generalne” w 2005 r., które następnie będą kontynuowane w formie dorocznych spotkań z młodzieżą.

7. WNIOSKI

Przyjęcie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży uzupełnia kształtowanie aktywnego obywatelstwa wśród młodzieży poprzez OMK w sprawach młodzieżowych dzięki włączaniu problematyki młodzieżowej do polityk, które wspomagają partnerstwo lizbońskie na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Po raz pierwszy, Unia Europejska może zastosować w swej polityce autentycznie zintegrowane podejście do młodzieży. Działania, które należy podjąć w celu rzeczywistego włączenia problematyki młodzieżowej do polityk unijnych:

- Na szczeblu krajowym, Państwa Członkowskie, w konsultacji z młodzieżą, powinny wypracować środki na rzecz realizacji Paktu w ramach krajowych programów reform lizbońskich.
- Na szczeblu europejskim, Komisja, zgodnie z przyszłym wspólnotowym programem lizbońskim, podejmie działania w dziedzinach określonych w niniejszym komunikacie.
- Komisja uważa, że priorytety OMK w sprawach młodzieżowych powinny zostać potwierdzone i skonsolidowane.
- Komisja będzie kontynuowała włączanie wymiaru europejskiego do innych odpowiednich polityk.
- Komisja podkreśla wagę programów ułatwiających osiągnięcie kształcenia ustawicznego, mobilności, przedsiębiorczości i obywatelstwa młodzieży w ramach perspektyw finansowych.
- Konsultacje z i zaangażowanie młodzieży i organizacji młodzieżowych są niezbędne dla wprowadzenia w życie wszystkich środków przedstawionych w niniejszym Komunikacie.

Komisja wzywa Radę do poparcia powyższych wniosków. Przekaze one niniejszy Komunikat do Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu Regionów.

ZALĄCZNIKI

Komunikat Komisji do Rady

w sprawie polityk europejskich dotyczących młodzieży

**Wychodzenie naprzeciw obawom młodych ludzi w Europie -
wprowadzanie w życie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży i wspieranie aktywnego
obywatelstwa**

Załącznik 1

Europejski Pakt na rzecz Młodzieży

Załącznik 2

Fragmenty wniosku Komisji w sprawie zintegrowanych wytycznych na lata 2005-2008 odzwierciedlających kierunki działania podejmowane przez Radę Europejską w sprawie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży

Załącznik 3

Wspólne cele w ramach otwartej metody koordynacji w sprawach młodzieży

Załącznik 4

Programy wspólnotowe mające odniesienie do polityki wobec młodzieży

Europejski Pakt na rzecz Młodzieży

(Załącznik 1 do Konkluzji Prezydencji przyjętych przez Radę Europejską, Bruksela, 22-23.3.2005 (7619/05))

W kontekście starzejących się społeczeństw Europy, Rada Europejska dostrzega potrzebę korzystania przez młodych Europejczyków z zestawu polityk i środków, które są w pełni zintegrowanym elementem strategii lizbońskiej. Celem Paktu na rzecz Młodzieży jest poprawa wykształcenia, szkolenia zawodowego, integracji zawodowej i społecznej młodych Europejczyków, przy jednoczesnym ułatwieniu godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Pakt zapewni ogólną spójność inicjatyw podejmowanych w powyższych dziedzinach i dostarczy punktu wyjścia dla zdecydowanej i trwałej mobilizacji na rzecz młodzieży. Jego sukces zależy od zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w pierwszym i głównym rzędzie krajowych, regionalnych i lokalnych organizacji młodzieżowych, jak również Europejskiego Forum Młodzieży, władz regionalnych i lokalnych oraz partnerów społecznych.

Rada Europejska wzywa Unię i Państwa Członkowskie, każde w granicach swych własnych kompetencji, a w szczególności w ramach europejskiej strategii zatrudnienia i strategii integracji społecznej, do opierania się na następujących kierunkach działania:

Zatrudnienie, integracja i postęp społeczny

- specjalne monitorowanie polityk na rzecz trwałej integracji młodych na rynku pracy w kontekście programu wzajemnego uczenia się w kwestii zatrudnienia;
- dążenie do zwiększania zatrudnienia ludzi młodych;
- nadawanie priorytetu w ramach krajowych polityk integracji społecznej poprawie sytuacji młodzieży szczególnie narażonej na zagrożenia, w szczególności tej dotkniętej ubóstwem, oraz inicjatywom na rzecz zapobiegania porażkom szkolnym;
- zachęcanie pracodawców i przedsiębiorstwa do przejawiania odpowiedzialności społecznej w dziedzinie integracji zawodowej młodych;
- pobudzanie młodzieży do rozwijania przedsiębiorczości i promowanie rozwoju młodych przedsiębiorców.

Edukacja, kształcenie zawodowe i mobilność

- zapewnianie, by wiedza dorównywała potrzebom gospodarki opartej na wiedzy i w tym celu zachęcanie do rozwijania wspólnego zestawu podstawowych umiejętności; w tym kontekście, koncentrowanie się w głównej mierze na problemie osób przedwcześnie kończących edukację;

- rozszerzanie możliwości podejmowania przez studentów okresów studiów w innym Państwie Członkowskim;
- zachęcanie do mobilności młodzieży poprzez usuwanie barier dla osób kształcących się, wolontariuszy, pracowników i ich rodzin oraz naukowców i wzmocnienie bieżących inicjatyw w ramach Programu Marie Curie;
- rozwijanie ściślejszej współpracy między Państwami Członkowskimi w kwestii przejrzystości i porównywalności kwalifikacji zawodowych i uznawanie edukacji niesformalizowanej i nieformalnej.

Godzenie życia rodzinnego i zawodowego

- wspieranie godzenia życia zawodowego i rodzinnego poprzez dzielenie obowiązków między partnerami, w szczególności rozbudowanie sieci opieki nad dziećmi i rozwijanie innowacyjnych form organizacji pracy;
- uwzględnianie polityki przyjaznej dziecku, w świetle dyskusji nad Zieloną Księgą Komisji w sprawie zmian demograficznych.

Fragmety wniosku Komisji w sprawie zintegrowanych wytycznych na lata 2005-2008 odzwierciedlających kierunki działania podejmowane przez Radę Europejską na rzecz Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży

(Z komunikatu Komisji w sprawie zintegrowanych wytycznych dla wzrostu i zatrudnienia (2005-2008), COM(2005) 141, 12.4.2005)

Reformy mikroekonomiczne

Wytyczna - Promowanie kultury pracy w większym stopniu opartej na przedsiębiorczości i stworzenie warunków korzystnych dla rozwoju MŚP

- Państwa Członkowskie powinny umacniać kształcenie i szkolenie na rzecz przedsiębiorczości

Wytyczne - Zwiększenie i podniesienie poziomu inwestycji w badania naukowe i rozwój

- Państwa Członkowskie powinny w dalszym ciągu rozwijać zbiór środków, które wspierałyby inwestycje przedsiębiorstw w badania naukowe i rozwój poprzez, między innymi, zapewnienie wystarczającej podaży wykwalifikowanych naukowców dzięki przyciąganiu większej liczby studentów do dyscyplin ścisłych, technicznych i inżynierskich i wspieraniu rozwoju kariery i transnarodowej i międzysektorowej mobilności naukowców.

Wytyczne dotyczące zatrudnienia

1 Zaangażowanie i zatrzymanie w aktywności zawodowej większej liczby osób oraz modernizacja systemów zabezpieczenia socjalnego

Wytyczne - Promowanie podejścia do pracy opartego na kształceniu ustawicznym

- Wznowienie wysiłków na rzecz budowy ścieżek zatrudnienia dla młodych
- Zmniejszania bezrobocia wśród młodzieży
- Eliminowanie różnic ze względu na płeć w stopie zatrudnienia, w stopie bezrobocia oraz płacy
- Lepsze godzenie życia zawodowego i prywatnego
- Zapewnienie instytucji opieki nad dziećmi

Wytyczna - Zapewnianie rynków pracy sprzyjających społecznej integracji osób poszukujących pracy, jak również osób znajdujących się w gorszym położeniu

- Wczesna identyfikacja potrzeb
- Pomoc dla szukających pracy, poradnictwo i kształcenie będące częścią zindywidualizowanych programów działań
- świadczenie niezbędnych usług społecznych wspierających dostęp do zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Wytyczna - Lepsze dostosowywanie się do potrzeb rynków pracy poprzez

- Modernizację i wzmocnienie roli instytucji działających na rynku pracy, w szczególności służb odpowiedzialnych za zatrudnienie
- Większą przejrzystości perspektyw kształcenia i szkolenia na poziomie krajowym i europejskim w celu ułatwienia mobilności na terytorium Europy

2. Zwiększenie zdolności dostosowawczej pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy

Wytyczna – Zapewnienie sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy rozwoju płac i innych kosztów pracy

- Przegląd struktury i poziomu kosztów pracy niezwiązanych z płacą i ich wpływu na zatrudnienie, zwłaszcza w odniesieniu do osób o niskich wynagrodzeniach i tych, którzy po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy

3. Zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności

Wytyczna - Rozszerzenie i udoskonalenie inwestycji w kapitał ludzki

- Znaczące zmniejszenie liczby uczniów przedwcześnie kończących szkołę
- Zwiększenie dostępu do początkowego kształcenia zawodowego i szkolnictwa średniego i wyższego, co obejmuje praktyki zawodowe i szkolenia w zakresie przedsiębiorczości

Wytyczna - Dostosowywanie systemów kształcenia i szkolenia do wymogów nowych umiejętności

- Lepsze określenie potrzeb zawodowych i podstawowych kompetencji oraz przewidywanie umiejętności wymaganych w przyszłości
- Rozszerzenie podaży narzędzi edukacyjnych i szkoleniowych
- Rozwijanie ram w celu wspomagania przejrzystości kwalifikacji, ich skutecznego uznawania i zatwierdzania edukacji niesformalizowanej i nieformalnej

- Zapewnianie atrakcyjności, otwartości i wysokiej jakości standardów w systemach edukacji i szkolenia

14 CELÓW NA RZECZ ZAANGAŻOWANIA MŁODZIEŻY

(Z rezolucji Rady z dnia 25.11.2003 i 15.11.2004)

Uczestnictwo²⁰

Rozwijanie uczestnictwa ludzi młodych poprzez inicjowanie i wspomaganie działań zachęcających ich do aktywnej realizacji swego obywatelstwa i poprzez wzmacnianie ich aktywnego uczestnictwa w życiu demokratycznym:

1. Zwiększanie udziału ludzi młodych w życiu ich społeczności lokalnej
2. Zwiększanie uczestnictwa ludzi młodych w demokracji przedstawicielskiej
3. Zwiększanie wsparcia dla różnych form uczenia się uczestnictwa

Informacja²¹

Wypracowywanie form informowania ludzi młodych, poprzez poprawę dostępu młodzieży do informacji w celu zwiększania jej uczestnictwa w życiu publicznym i ułatwiania realizacji jej potencjału jako aktywnych i odpowiedzialnych obywateli:

4. Poprawa dostępu młodych do służb informacyjnych
5. Zwiększanie rozpowszechniania wysokiej jakości informacji
6. Zwiększanie udziału młodzieży w przygotowaniu i rozpowszechnianiu informacji odnoszącej się do niej, na przykład w przygotowaniu i rozpowszechnianiu informacji

Działania młodzieży w ramach wolontariatu²²

Mając na uwadze wzmocnienie aktywnego obywatelstwa i solidarności młodzieży, należy rozwijać, ułatwiać, promować i uznawać na wszystkich szczeblach działania w ramach wolontariatu:

7. Zachęcać do wypracowywania działań w ramach wolontariatu młodzieży w celu podnoszenia świadomości istniejących możliwości, rozszerzania ich zakresu i poprawy ich jakości
8. Ułatwiać młodzieży podejmowanie działań wolontarystycznych przez usuwanie istniejących przeszkód

²⁰ Rezolucja Rady z 25.11.2003 w sprawie wspólnych celów na rzecz uczestnictwa i informowania młodzieży (Dz.U. C 295 z 5.12.2003).

²¹ Tak samo.

²² Rezolucja Rady z 15.11.2004 w sprawie wspólnych celów dla działań wolontarystycznych młodzieży (13996/04 JEUN 89).

9. Promować działania wolontarystyczne w celu wzmocnienia solidarności młodzieży i ich zaangażowania w charakterze odpowiedzialnych obywateli
10. Uznawać działania wolontarystyczne młodzieży w celu docenienia wartości nabytych w ten sposób personalnych umiejętności i jej zaangażowania na rzecz społeczeństwa oraz roli odgrywanej przez wolontariat w ułatwianiu przejścia od edukacji do pracy i dorosłego życia

Lepsze zrozumienie i znajomość problemów młodzieży²³

W celu wypracowywania w odpowiednim czasie trwałych i efektywnych polityk, ważne jest stwarzanie zachęt do rozwijania w Europie spójnego, odpowiedniego i jakościowego obszaru wiedzy o młodzieży i przewidywania jej przyszłych potrzeb poprzez wymianę, dialog i sieci:

11. Określanie – również na szczeblu lokalnym i regionalnym – posiadanej wiedzy w priorytetowych dziedzinach związanych z młodzieżą, mianowicie uczestnictwa, informacji i wolontariatu oraz wprowadzanie w życie środków w celu uzupełnienia, aktualizacji i ułatwienia dostępu do tej wiedzy
12. W drugim etapie identyfikacja – w tym na szczeblu lokalnym i regionalnym - posiadanej wiedzy w dalszych obszarach priorytetowych mających odniesienie do problematyki młodzieżowej, takich jak autonomia, kształcenie nieformalne, walka z dyskryminacją, edukacja i szkolenia zawodowe, zatrudnienie, przedsiębiorczość, kreatywność, przejście od edukacji do zatrudnienia, integracja społeczna i zdrowie, oraz wprowadzanie w życie środków w celu uzupełnienia, aktualizacji i ułatwienia dostępu do tej wiedzy
13. Zapewnienie jakości, porównywalności i przydatności wiedzy o młodzieży przez zastosowanie odpowiednich metod i narzędzi
14. Ułatwianie i promowanie wymiany, dialogu i sieci w celu zwrócenia należytej uwagi na wiedzę w sprawach młodzieży i przewidywania jej przyszłych potrzeb.

²³ Rezolucja Rady z 15.11.2004 w sprawie wspólnych celów na rzecz większego zrozumienia i znajomości problemów młodzieży (13997/04 JEUN 90)

**PROGRAMY WSPÓLNOTOWE MAJĄCE ODNIESIENIE DO POLITYKI
MŁODZIEŻOWEJ**

- Europejski Fundusz Społeczny wspiera projekty ukierunkowane na młodzież w obszarze zatrudnienia, szkolenia zawodowego i integracji społecznej.
- Programy wspólnotowe finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego obejmują obszary rozwoju, w których można wspomóc projekty adresowane do młodych, na przykład edukację i szkolenia zawodowe, badania naukowe na szczeblu uniwersyteckim, przedsiębiorczość, zdrowie, kulturę i rewaloryzację miast.
- Na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, młodzi rolnicy mogą skorzystać z szeregu środków: pomoc w celu ułatwienia podejmowania działalności w rolnictwie, zwiększenie stóp pomocy inwestycyjnej w gospodarstwach rolnych oraz nabywanie potrzebnych umiejętności i know-how poprzez środki szkoleniowe. Wymienione narzędzia są również przewidziane we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich dla następnego okresu programowania (COM (2004) 490 wersja ostateczna).
- Program Młodzież i Młodzież w Działaniu wniesie wkład zarówno do Paktu, w szczególności w odniesieniu do mobilności, kształcenia nieformalnego i przedsiębiorczości młodzieży, jak i do aktywnego obywatelstwa ludzi młodych.
- Zintegrowany Program Kształcenia Ustawicznego ustanowił ambitne nowe cele uczestnictwa w europejskich programach kształcenia i szkolenia ((Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci), co czyni z niego ważny instrument wdrażania Paktu.
- Program Obywatele w Europie dostarczy obywatelom, w tym młodzieży, możliwości współdziałania i doświadczenia kulturowej różnorodności, kształtując tym samym tożsamość europejską i osiągając lepsze wzajemne zrozumienie.
- Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji promować będzie przedsiębiorczość wśród młodzieży.
- Program Marie Curie i leżąca u jego podstaw zintegrowana polityka ukierunkowana na uczynienie Europy bardziej atrakcyjnym miejscem dla naukowców wspiera inicjatywy na rzecz rozwoju szkoleń, mobilności i rozwoju karier naukowców, również na wczesnym etapie ich karier, i zachęca młodzież do interesowania się nauką i technologią, jak również karierą naukową.
- Europejska inicjatywa na rzecz edukacji w naukach ścisłych ma na celu stymulowanie zainteresowania młodzieży naukami ścisłymi na poziomie szkolnictwa podstawowego i średniego poprzez pomaganie nauczycielom uzyskiwać dostęp do i stosować najlepsze praktyki, demonstracje naukowe i materiały dydaktyczne.

- Komisja wspiera działania szczególnie ukierunkowane na włączanie grup znajdujących się w gorszym położeniu - w tym młodzież upośledzoną, różne grupy etniczne, młode kobiety oraz młodzież pochodzącą z rejonów będących w niekorzystnej sytuacji lub rejonów oddalonych i odległych - do procesów prowadzących do kariery naukowej.
- Zrewidowana Strategia Zrównoważonego Rozwoju zwracać będzie uwagę na edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju.